

Το πρώτο ολοκληρωμένο έργο του - πολύ νέου τότε - συνθέτη **Χρήστου Λεοντή**, βασισμένο στη γραφή του σπουδαίου λαϊκού ποιητή **Κώστα Βίρβου** που έχει ως θέμα του το τρίπτυχο "Κατοχή - Αντίσταση - Απελευθέρωση". Κυκλοφόρησε το 1964 με ερμηνευτές τον **Στέλιο Καζαντζίδα** και τη **Μαρινέλλα**, καθώς και τη χορωδία Κορίνθου υπό τη διεύθυνση του Αλέκου Παπαγιαννόπουλου, μετέπειτα (και μέχρι σήμερα αν δεν κάνω λάθος) μαέστρου της χορωδίας του ΟΤΕ Αθηνών.

Ο Βίρβος αρχικά είχε γράψει το έργο με το σκεπτικό να το δώσει στον Μίκη Θεοδωράκη, ωστόσο άλλαξε εταιρεία και ο Μάκης Μάτσας του ζήτησε μήπως έχει τίποτε για δύο νέους συνθέτες, τον Χρήστο Λεοντή και τον Μάνο Λοΐζο. Οι δυο τους συμμετείχαν στη θεατρική παράσταση «Μαγική πόλη» που είχε ανέβει το καλοκαίρι του 1963 με τη συμμετοχή του Θεοδωράκη και του Μάνου Χατζιδάκι και διηύθυναν από ένα δικό τους τραγούδι. Ο Βίρβος την παρακολούθησε κι επέλεξε τον Λεοντή, οπότε του έδωσε να δει το έργο κι εν συνεχεία αν γινόταν να το μελοποιήσει.

Ο συνθέτης ενθουσιάστηκε κι άρχισε να το δουλεύει αμέσως, ωστόσο του πήρε αρκετό καιρό για να το τελειώσει. Όταν το άκουσαν οι υπεύθυνοι της τότε ODEON (μετέπειτα MINOS) ικανοποιήθηκαν απολύτως κι έβαλαν μπρος την ηχογράφησή του. Τότε, ο στιχουργός πρότεινε για ερμηνευτές τον Καζαντζίδα και τη Μαρινέλλα, πιστεύοντας πως μόνον αυτοί οι δυο θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν την τότε πανίσχυρη Columbia που είχε καθιερώσει το έντεχνο λαϊκό τραγούδι με «μπροστάρη» τον Μίκη Θεοδωράκη και τον Γρηγόρη Μπιθικώτση. Τις διορθώσεις των πεζών σημειώσεων έκανε ο Νικηφόρος Βρεττάκος, ενώ ο Δημήτρης Μυράτ επελέγη για τα αφηγηματικά μέρη.

Μόλις κυκλοφόρησε ο δίσκος, έγινε μια εκδήλωση παρουσίασής του σε ξενοδοχείο της Αθήνας χωρίς όμως την παρουσία του «χρυσού ντουέτου» που έλειπε για εμφανίσεις στην Αμερική. Συνθέτης και στιχουργός μοίρασαν αρκετά αντίτυπα στους δημοσιογράφους που έδωσαν το παρών και την επόμενη ημέρα οι κριτικές ήταν διθυραμβικές. Στην επανέκδοση του δίσκου το 1973 υπάρχουν αποκόμματα από εφημερίδες της εποχής που

αναφέρονται στο έργο με τα καλύτερα λόγια, καθώς και οι στίχοι όλων των τραγουδιών.

Πρόκειται πραγματικά για ένα ντοκουμέντο που σχετίζεται με μια πολύ δύσκολη περίοδο για τη χώρα μας, μέσα από τα μάτια ενός ανθρώπου που την έζησε από κοντά. Οι ερμηνείες του Καζαντζίδη και της Μαρινέλλας είναι συγκλονιστικές, με αποκορύφωμα το «Δεν θέλω να μου δέσετε τα μάτια», την «Πείνα» και το «Γιατί να γίνω μάνα». Άψογη η αφήγηση του **Δημήτρη Μυράτ**, καθώς επίσης και η παρουσία της χορωδίας.

Λίγο μετά την κυκλοφορία του μεγάλου δίσκου, στις αρχές του 1965 η εταιρεία έβγαλε έξι από τα τραγούδια σε τρία δισκάκια των 45 στροφών με όμορφο εξώφυλλο. Ένα από αυτά βρίσκεται στο αρχείο μου και περιλαμβάνει τα «Πείνα» και «Γιατί να γίνω μάνα» (ODEON DSOG 3193).

Το εξώφυλλο του δίσκου 33 στροφών επιμελήθηκε ο Σπύρος Βασιλείου, ενώ την ενορχήστρωση και τη διεύθυνση ορχήστρας ο Χρήστος Λεοντής. Σολίστ στα μπουζούκια οι Χρήστος Νικολόπουλος και Γιάννης Αγγέλου.

Τα τραγούδια του δίσκου

1. Εισαγωγή (Δ. Μυράτ)
2. Καταχνιά (Χορωδία Κορίνθου)
3. Πείνα (Στ. Καζαντζίδης-Μαρινέλλα)
4. Τι κι αν με ρίξεις στο κελί (Χορωδία Κορίνθου)
5. Ο Νεοζηλανδός (Μαρινέλλα)
6. Γιατί να γίνω μάνα (Μαρινέλλα)
7. Δεν θέλω να μου δέσετε τα μάτια (Στ. Καζαντζίδης-Μαρινέλλα)
8. Αδελφέ Ισραηλίτη (Χορωδία Κορίνθου)
9. Ομηρία (Χορωδία Κορίνθου)
10. Ένας ξύλινος σταυρός (Στ. Καζαντζίδης-Μαρινέλλα)
11. Το τραγούδι της ειρήνης (Χορωδία Κορίνθου)

Η Καταχνιά, όπως είπα είναι επετειακό έργο και ως τέτοιο πρέπει να κριθεί. Μουσικά ο Λεοντής είναι στα πρώτα του βήματα (νομζω είναι ο δεύτερος ή τρίτος δίσκος του), σαφώς επηρεασμένος από το λαϊκό τραγούδι της εποχής, αλλά με προσωπικά του στοιχεία, που αργότερα θα αναδείξει και θα συμπεριληφθεί ψηλά στη λίστα των έντεχνων συνθετών.

Ξεχωρίζουν οι λαϊκοί στίχοι του Κώστα Βίρβου, σε πολλά τραγούδια. Ο Βίρβος συμμετείχε στην Αντίσταση, γράφει βιωματικά και αναπαριστά τέλεια και με απλά λόγια το κλίμα όλης της παραγμένης εκείνης περιόδου, κατοχής, αντίστασης και απελευθέρωσης.

Για τις ερμηνείες τα είπα πιο πάνω. Το ζεύγος τότε και στη ζωή, Καζαντζίδης-Μαρινέλλα στα πολύ πάνω του. Εξαιρετικός και ο Μυράτ στις απαγγελίες των κειμένων, ωραίο και το χαρακτηριστικό του Σπύρου Βασιλείου στο εξώφυλλο του δίσκου,